

από την ελευθερία στην ασφάλεια (ή το lockdown ως κανονικότητα)

Ένα επιχείρημα που ακούστηκε αρκετά μετά τις επιθέσεις στο Παρίσι είναι ότι οι τζιχαντιστές επιτέθηκαν στην πραγματικότητα στον τρόπο ζωής μας. Στο γήπεδο, στο μπαρ, στο συναυλιακό χώρο. Είναι δηλαδή άνθρωποι που μισούν τη χαρά, τη διασκέδαση, την ελευθερία, αφού υπονοείται ότι ο τρόπος ζωής μας, ο δυτικός τρόπος ζωής δηλαδή, είναι ακριβώς αυτό: Συναυλίες, ματς, βραδινά κρασιά και μεζέδες ή χαρά, τέχνη, απόλαυση και ελευθερία. Ακόμη κι αυτό το επιχείρημα όμως, που μοιάζει εντελώς επιφανειακό και σχηματικό αφού δε λαμβάνει υπόψη μια σειρά από ιστορικές και πολιτικές συνθήκες, πιάνεται μόνο από τη μία πλευρά. Γιατί αν η μία όψη του τρόπου ζωής μας είναι οι τέτοιου είδους χαρές και ελευθερίες, η άλλη όψη είναι η αντίδρασή μας όταν αυτός ακριβώς ο τρόπος ζωής πιστεύουμε ότι απειλείται.

Στο αεροδρόμιο Zaventem κοντά στις Βρυξέλλες.

ΠΑΡΙΣΙ

Το καθεστώς έκτακτης ανάγκης το οποίο ίσχυσε στη Γαλλία αμέσως μετά τις επιθέσεις, έχει ήδη πάρει παράταση για τρεις μήνες. Πέρα λοιπόν απ' τους 10.000 στρατιώτες που κυκλοφορούν στους δρόμους του Παρισιού είχαμε (μέχρι τις 2 Δεκεμβρίου) 2,235 εφόδους, προφυλακίστηκαν και τέθηκαν υπό κράτηση 263 άτομα και άλλα 330 για τα οποία υπάρχουν υποψίες από προηγούμενες παρακολουθήσεις ότι έχουν σχέσεις με ριζοσπαστικές ισλαμιστικές δραστηριότητες τέθηκαν υπό κατ' οίκον περιορισμό. Εντωμεταξύ έχουν γίνει επιδρομές και σε τζαμιά, έκλεισαν μάλιστα τουλάχιστον πέντε, γιατί θεωρήθηκαν «ριζοσπαστικοποιημένα» (πρώτη φορά τέτοιου είδους αστυνομικές ενέργειες πραγματοποιήθηκαν εναντίον τόπων λατρείας στη Γαλλία). Αλλά καθεστώς έκτακτης ανάγκης δεν είναι μόνο οι κάθε είδους αστυνομικές επιχειρήσεις, αλλά η γενικότερη ατμόσφαιρα και η διακοπή της ροής των γεγονότων. Παρέμειναν κλειστά από σταθμούς μετρό μέχρι σχολεία και πανεπιστήμια και από την Disneyland μέχρι τον πύργο του Άιφελ. Συγκεντρώσεις και

πορείες απαγορεύτηκαν. Τουλάχιστον 24 διαδηλωτές και ακτιβιστές που βρέθηκαν στο Παρίσι για την σύνοδο για το κλίμα, τέθηκαν υπό κατ' οίκον περιορισμό και μάλιστα όταν ζήτησαν να μιλήσουν σε δικηγόρο, τους δόθηκε η απάντηση ότι δεν χρειάζεται γιατί η κράτηση γίνεται υπό το καθεστώς έκτακτης ανάγκης και αυτή τη στιγμή υπό αυτό το πλαίσιο δεν προβλέπονται τέτοια πράγματα.

Ο Ολάντ ζητάει και συνταγματική αναθεώρηση, ώστε να καταπολεμήσει αποτελεσματικότερα την τρομοκρατία «εντός των πλαισίων του νόμου» (ενός νέου νόμου βεβαίως που θα επιτρέψει η αναθεώρηση βεβαίως), ενώ ο πρωθυπουργός Μανουέλ Βαλς υπερθεματίζει: «η ασφάλεια είναι η σπουδαιότερη απ' όλες τις ελευθερίες» (ή για να είμαι δίκαιος και ακριβολόγος: «**Security is the first of all freedoms**»). Στη συνταγματική αναθεώρηση αναμένεται μεταξύ άλλων να δούμε και πρόβλεψη ότι σε περίπτωση διπλής υπηκοότητας, η γαλλική θα αφαιρείται αν κάποιος αποδειχθεί ότι είναι τζιχαντιστής (το αποδειχτεί μπορεί κάλλιστα βέβαια να γίνει κατηγορηθεί, υποπτευθεί και πάει λέγοντας – ας είμαστε καχύποπτοι με τους αντιτρομοκρατικούς νόμους, το δικαιούμαστε άλλωστε).

Άλλα στοιχεία που έχουν ενδιαφέρον είναι αμέσως μετά τις επιθέσεις είχαμε μεγάλη αύξηση στις αιτήσεις κατάταξης στον γαλλικό στρατό. Τη βδομάδα μετά τις επιθέσεις για παράδειγμα είχαμε 1500 νέες αιτήσεις και άλλες 800 τη μέρα για την γαλλική πολεμική αεροπορία. Ο Ολάντ δήλωσε ότι θα δημιουργηθούν και 5.000 νέες θέσεις εργασία στην αστυνομία, ενώ ο στρατός θα προσλάβει (ίσως όχι το κατάλληλο ρήμα, αλλά εντάξει) φέτος 10.000 επιπλέον και το 2016 15.000 στρατιώτες. Εντωμεταξύ στο κομμάτι προσλήψεις στο σάιτ της αστυνομίας είχαμε 13.500 (σε σχέση με τις συνήθειες 4.500) επισκέψεις καθημερινά και οι αιτήσεις αυξήθηκαν από τις 1500 στις 4500.

Οι New York Times παρατηρούν και ένα φαινόμενο όχι τόσο συνηθισμένο για τα γαλλικά πράγματα. Έχουμε μια επίδειξη πατριωτισμού, αφού παρατηρείται σε γήπεδα, σε δρόμους, ακόμη και σε επαγγελματικά γεύματα, κόσμος να τραγουδά αυθόρμητα τη

Μασσαλιώτιδα, ενώ σε ρεπορτάζ της εφημερίδας, ένα κατασκευαστής σημαιών μας λέει ότι οι παραγγελίες έχουν αύξηση κατά 400%.

Μπορεί η καλή εφημερίδα να υπερβάλει αλλά εμάς δε μας ενδιαφέρει τόσο να παραθέσουμε τα στοιχεία με ακρίβεια, όσο να δώσουμε ένα κλίμα και μια τάση, που φαίνεται να επικρατεί.

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

22 November 2015 Βρυξέλλες. (Photo: EMMANUEL DUNAND/AFP/Getty Images)

Οι εικόνες στις Βρυξέλλες είναι ακόμη πιο ενδεικτικές. Εξαιτίας του ανθρωποκυνηγητού για τον εντοπισμό του δράστη (ιδού πως συναιρείται η δημοσιογραφική με την αστυνομική γλώσσα και όμως όλα ακούγονται φυσιολογικά), η πόλη βρέθηκε σε

lockdown. Αυτό που είδαμε για πρώτη φορά στη Βοστώνη για λίγες ώρες (lockdown με αφορμή όχι λόγω κάποια επιδημίας ή φυσικής καταστροφής, αλλά εξαιτίας τρομοκρατικής απειλής) εδώ κράτησε κάπως περισσότερο. Κλειστά σχολεία, συγκοινωνίες και πολυκαταστήματα. Οδηγίες να μείνουν οι κάτοικοι σπίτι (και «μακριά από τα παράθυρα»). Στρατός και στρατιωτικά οχήματα στους δρόμους, όπλα δίπλα σε πινακίδες μαγαζιών, εκκλήσεις για αποχή (ή συγκεκριμένη χρήση) από τα social media (κάτι ακόμη που θυμίζει Βοστώνη), προσαγωγές υπόπτων με αμφιλεγόμενες διαδικασίες, αύξηση του χρόνου κράτησης σε 72 ώρες, διαρκείς έφοδοι σε υποβαθμισμένη, γκετοποιημένη γειτονιά, γνωστή για την ευκολία να βρει κανείς όπλα (το Molenbeek). Μια πραγματική ατμόσφαιρα πολέμου.

Στον άλλο μισό του δυτικού κόσμου, δηλαδή στις ΗΠΑ, η ευκαιρία δεν μπορούσε να πάει χαμένη. Την επόμενη κιόλας μέρα των επιθέσεων, ο διευθυντής της CIA John Brennan μας ενημέρωσε ότι φταίει ο Edward Snowden και το γεγονός ότι οι παρακολουθήσεις έγιναν δυσκολότερες. Ο διευθυντής του FBI James Comey μας είπε ότι οι εταιρείες πρέπει να βοηθήσουν τις υπηρεσίες πληροφοριών δίνοντας στοιχεία για την κρυπτογράφηση που χρησιμοποιούν στα κινητά τηλέφωνα. Και κάποιος ρεπουμπλικανός από τη Νέα Υόρκη που μέλος των House Intelligence and Homeland Security Committees, βγήκε στο Fox News και είπε ότι δεν είναι καιρός για πολιτικές ορθότητες. Πρέπει να παρακολουθούνται όλες οι μουσουλμανικές κοινότητες ανεξαιρέτως, γιατί «εκεί βρίσκεται η απειλή».

Ο δε David Cameron έσπευσε να ανακοινώσει ότι σκέφτεται ένα νέο πιο εξελιγμένο πακέτο ρυθμίσεων για τις παρακολουθήσεις και τη δυνατότητα για αστυνομικές εφόδους χωρίς εντάλματα και εισαγγελικές εντολές.

ΒΟΣΤΩΝΗ

There goes the neighborhood. [#watertown](#)

pic.twitter.com/evgiTPSqK4

– W (@jw2840) [April 19, 2013](#)

Όλα αυτά τα είδαμε σε πρώτη προβολή στη Βοστώνη μετά την βομβιστική επίθεση στο μαραθώνιο το 2013. Κατά τη διάρκεια του ανθρωποκυνηγητού (να το πάλι το ανθρωποκυνηγητό) η πόλη βρέθηκε σε ένα 12ωρο lockdown. Οχήματα του στρατού στους δρόμους, ελικόπτερα, κλείσιμο βασικών οδικών αρτηριών και Μέσων Μαζικών Μεταφοράς, αυτοματοποιημένα μηνύματα στα τηλέφωνα και χαρτιά – ειδοποιήσεις κάτω απ ‘την πόρτα για [shelter in place](#) (με άλλα λόγια μείνετε εκεί που είστε, κλείστε την πόρτα πίσω σας και μην κουνηθείτε από εκεί). Στη Βοστώνη η έρευνα εστιάστηκε σε μια συγκεκριμένη περιοχή, το Watertown. Από εκεί έχουμε μαρτυρίες για ανθρώπους που κλείστηκαν σε υπόγεια και σοφίτες, που φοβόντουσαν να κάνουν τον παραμικρό θόρυβο, που δίσταζαν να ανοίξουν στην αστυνομία και όταν άνοιγαν αντιμετώπιζαν τη θέα του όπλου και μια κινηματογραφικού (αλλά εντελώς πραγματικού) στιλ έρευνα στα σπίτια. Και βέβαια η κλασική μιντιακή και πολιτική υστερία. Να αφαιρέσουμε την υπηκοότητα από όσους είναι ύποπτοι για τρομοκρατική ενέργεια, να διώξουμε όλες τους μετανάστες, να ανασταλούν οι διατάξεις για τα δικαιώματα των κατηγορουμένων, να χρησιμοποιηθούν διατάξεις που ισχύουν στον πόλεμο και να θεωρηθούν οι ύποπτοι, αιχμάλωτοι πολέμου (όλες πραγματικές προτάσεις που ακούστηκαν τότε από εκλεγμένους εκπροσώπους του αμερικάνικου έθνους).

*i fell asleep to the sound of helicopters overhead
and woke up to this on my front door—whoa*
pic.twitter.com/oz4ZTgjyoo

– Juliana Hatfield (@julianahatfield) [April 19,](#)

***

Απ' ότι φαίνεται, βρισκόμαστε μπροστά σε μια προσπάθεια να παρουσιαστεί ως κανονικότητα η πλήρης στρατιωτικοποίηση αστυνομικών κατά τ' άλλα επιχειρήσεων. Τα lockdown, τα στρατιωτικά οχήματα, η απαγόρευση διαδηλώσεων, η αναθεώρηση του Συντάγματος στο πόδι, η ευελιξία της ισχύος των δικαιωμάτων αποτελούν κομμάτια μια πολιτικής που στο όνομα της απειλής για την ασφάλεια, όχι μόνο στρατιωτικοποιεί κάθε κρατική απάντηση, αλλά επιχειρεί να εγκαταστήσει συνθήκες πολέμου σε όλη την επικράτεια, εξωτερική και πλέον εσωτερική. Στο έδαφος μιας καταστροφής το κράτος πειραματίζεται και προχωρά σε νέες ερμηνείες πάνω στο τι συνιστά κανονικότητα, δεδομένο, φυσιολογικό ενδεχόμενο. Απ' το Ferguson μέχρι τις Βρυξέλλες τα σχολεία κλείνουν για διαφορετικούς λόγους ασφάλειας, ο στρατός καλείται να μπει στη μητρόπολη, ο πανικός γίνεται κομμάτι της πραγματικότητας, οι παρακολουθήσεις εξαγνίζονται, τα εντάλματα και οι διαδικασίες περιττεύουν. Απ' τη Βοστώνη μέχρι το Παρίσι και τις Βρυξέλλες η συμβουλή «μείνετε μακριά από τα παράθυρά σας» αποκαλύπτει μια δυστοπική πορεία προς ένα μέλλον που η **ασφάλεια είναι η σπουδαιότερη των ελευθεριών** και ο λόγος που καθαγιάζει όλα τα μέσα. Μαζικοί έφοδοι της αστυνομίας, αφαίρεση εθνικότητας από τους υπόπτους, κυνήγι του «εξτρεμιστικού και ριζοσπαστικού λόγου». Η αστυνομία ζητάει μια συγκεκριμένη χρήση των social media. Είμαστε σε πόλεμο φωνάζει ο Ολάντ. Όλα επιτρέπονται ακούμε εμείς.

Στις ΗΠΑ οι στρατιώτες έχουν προτεραιότητα στις εσωτερικές εμπορικές πτήσεις και η Marine Le Pen ζητάει να κλείσουν τα σύνορα. Απέτυχε η πολυπολιτισμική ή η ουμανιστική ευρωπαϊκή προσέγγιση λένε οι εδώ διανοούμενοι όλων των αποχρώσεων.

Η στρατιωτικοποίηση λοιπόν από τα εξωτερικά σύνορα ως τα γκέτο των μητροπόλεων είναι το νέο (και μοναδικό αποτελεσματικό

λένε) ενδεχόμενο. Είμαστε σε πόλεμο, να κάνουμε το οτιδήποτε για να συντρίψουμε τους (κυρίως άορατους και θολούς) εχθρούς. Αεροπορικές επιδρομές, βομβαρδισμοί με drones, κατάργηση οποιουδήποτε δικαιώματος, καχυποψία και μίσος για τον διπλανό άλλο. Η απάντηση στην επίθεση στον τρόπο ζωής μας είναι η στρατιωτικές επιχειρήσεις στο μακρινό, εξωτικό εξωτερικό και η ιδιότυπη στρατιωτική κατοχή στο εσωτερικό. Ο σκοπός είναι το σοκ και η αποδοχή της γενικής καταστολής, η υιοθέτηση της «ασφάλειας» ως υπέρτατης αξίας. Η κουβέντα για τα φαινόμενα και εξήγησή της αναβάλλεται μέχρι ένα επόμενο Αμπου Γκράιμπ και κάποιες μελλοντικές ακραίες φωτογραφίες.

Ποιος λοιπόν είναι αυτός ο τρόπος ζωής που υπερασπιζόμαστε και που βρίσκεται υπό επίθεση; Τι αποκαλύπτουν οι απαντήσεις μας για τον τρόπο ζωής μας και την περίφημη κουλτούρα μας, κουλτούρα ελευθερίας και απόλαυσης;

Paris graffiti about France's protest ban: "A state of emergency to ensure other emergencies are forgotten." [#COP21 pic.twitter.com/UDeTg9r30p](https://pic.twitter.com/UDeTg9r30p)

– Martin Lukacs (@Martin_Lukacs) [December 3, 2015](#)

***

Ταιριαστό ή άσχετο, σκέφτομαι ότι αξίζει να αναφέρουμε ότι μετά τον τυφώνα Κατρίνα και κυρίως μετά τη διαχείριση της καταστροφής (φυσικής αλλά και ανθρώπινης) από το αμερικανικό κράτος ο George Caffentzis έγραφε στο *θεομηνίες και νέες περιφράξεις στη Νέα Ορλεάνη* (στο *Looters will be shot, Αρνητικές Επιστήμες – Αρχείο 71*):

«Το σύγχρονο μοντέλο διαχείρισης της εργατικής τάξης σε περίπτωση καταστροφών είναι όλο και περισσότερο στρατιωτικοποιημένο. Σε περίπτωση καταστροφής, οι εργάτες γίνονται όλο και περισσότερο όντα χωρίς δικαιώματα, κι αν,

μάλιστα αντισταθούν μετατρέπονται σε εχθρό. Με αυτή τη λογική, ο πρόσφυγας γρήγορα μετατρέπεται σε τρομοκράτη».